

blive til Lov i denne Skikkelse, men selv om det blev det, vilde det ganske sikkert berede store Kredse af Befolkningen en meget stor Skuffelse, og det vilde ved Siden deraf fremavle en meget stor Misfornøjelse. Det Forsøg, som dette Forslag skulde være paa at løse en stor Opgave, vilde ganske simpelt mislykkes, og naar de 5 Aar vare gaaede, og man skulde se, hvad der var udrettet, vilde der ingenting være udrettet, og saa var dette Spørgsmaal dødt. — Jeg skal indskrænke mig til at sige, hvad der ikke er morsomt at sige, og jeg erkender ogsaa, at det ikke er morsomt at høre, men jeg skal sige, hvad jeg desværre plejer at maatte sige ved den endelige Afstemning over flere store Spørgsmaal: jeg agter at stemme for Sagen for ikke at afskære videre Forhandling, men uden stort Haab om at komme til nogen praktisk Løsning og under den sikre Forventning, at skal Lovforslaget blive til noget, maa det under dets videre Gang blive forbedret. Jeg stemmer for Forslaget og anbefaler mine Meningsfæller at stemme for det paa denne Motivering.

Ordføreren (Koch): Den ærede sidste Talers Udtalelser forbavsede mig noget ved den Skarphed, hvormed de bleve fremsatte, thi det forekom mig, at han hylde den Sætning, som i Almindelighed ikke stemmer med hans Opfattelse i det politiske Liv, at han vil have enten alt eller intet. Jeg skal ligesom han ikke komme ind paa Sagens Enkeltheder og skal i den Henseende ikke følge det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg). Kom man nemlig atter ind paa disse Spørgsmaal, som udførlig ere debatterede ved 2den Behandling, vilde denne Behandling jo kun være en Fortsættelse af den forrige. Jeg er i mange væsentlige Punkter enig med det nævnte ærede Medlem, men jeg tror, at det er ret frugteløst ved 3dje Behandling at komme ind paa hele denne detaillerede Betragtning.

Det, som her foreligger, er for Flertallets Vedkommende Udtrykket for et Kompromis mellem de forskellige Anskuelser, der ere til Stede i Flertallet. Det blev udtalt ved 2den Behandling, at der mellem Flertallets Medlemmer er ikke ganske faa,

som ere af den Mening, at den hele Foranstaltning egentlig er unødvendig og ubetimelig. Der er andre i Flertallet, der have en anden Opfattelse, og som i Forslaget se en Begyndelse til en Reform, som kan faa stor almen Betydning. Det, som nu foreligger her, er en Overenskomst mellem disse forskellige Anskuelser i Flertallet, det fremtræder som et alvorligt og velment Forsøg paa at føre denne Reform frem i Livet, føre den frem, saaledes som det sømmer sig et konservativt Parti, med Sindighed og uden derpaa at sætte mere Kraft ind, end den efter adskillige Medlemmers Mening fortjener, men dog paa en saadan Maade, at man efter at have indhøstet Erfaringer i 5 Aar staaar ganske frit til at fortsætte og maaske endogsaa fortsætte i en udvidet Maalestok. — Det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) syntes at antyde, at de Vilkaar, som her bleve stillede Landarbejderne, vare aldeles urimelige, og at naar dette Forslag fik Lovskraft, vilde det vække Misfornøjelse og Skuffelse i vide Kredse. Jeg tror, at det ærede Medlem overdrev ikke saa ganske lidt der. Det kan jo være, at der i visse Kredse vil være en vis Skuffelse og Misfornøjelse, og at disse Kredse maaske endogsaa hellere havde set, at Flertallet her i dette Ting slet ikke havde villet indlade sig paa denne Sag; man vilde da maaske have faaet mere Vind i Sejlene ved de forestaaende Valg, naar det kunde være lykkedes. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, men blot udtale dette, at de Herre, der virkelig ere Venner af, at der gøres et rimeligt og fornuftigt Forsøg paa at føre denne Sag igennem, vel bør vogte sig for at spænde Buen for højt ved at forlange mere af dette Tings Flertal, end der er nogen Sandsynlighed for, at de ville kunne opnaa. Jeg gentager, at dette Forslag er et velment Forsøg, man vil gøre, og indeholder ikke noget som helst, der med Føje i dette Øjeblik kan siges at ville være en Hindring for, at dette Forsøg skulde lykkes. Der er jo her Tale om af Statens Midler at anvende 5 Mill. i 5 Aar, og der er allerede fra anden Side gjort opmærksom paa, at det er en Disposition over Statens Midler, som fra et finansielt Standpunkt umulig kan forsvares. Men